

Over het verband tussen dualisme en vliegtuigen

Grethe van Geffen in VNG Magazine, 5 maart 2004

Je komt ze nog in allerlei plaatsen tegen: raadsleden die tegen het dualisme zijn. Ze proberen hardnekkig vast te houden aan een monistische stijl terwijl de omgeving waarin ze opereren dual geworden is.

Ze doen mij denken aan mijn fundamentalistische opoe, die mij regelmatig onderrichtte in de strengste orthodoxie van Nederland en vanuit die leer verkondigde tegen vliegtuigen te zijn. Haar antwoord op mijn onvermijdelijke waarom-vraag was eenvoudig: "God heeft de lucht niet geschapen voor het vliegen van mensen maar voor de vogels". Opgevoed als ik vanaf de wieg al was met het fundamentele debat, kon ik daar meteen een bijbels argument tegenover stellen: maar hoe zat het dan met meren of met de zee? De bijbel verhaalt meermaals over Jezus en de discipelen in schepen. Maar de zee was dan toch ook niet geschapen voor het varen van mensen maar voor de vissen? Natuurlijk kon mijn opoe Jezus niet afvallen. "Dat is iets heel anders", antwoordde ze derhalve, welk gebrek aan inzichtelijke of bijbelse argumenten mijn fundamentalistische kinderziel schokte... Uiteindelijk bleek het standpunt van mijn opoe niet houdbaar. Haar meest orthodoxe zoon vloog enkele jaren daarna met het hele gezin naar Zuid Afrika om daar grote boerderijen te beginnen, en later vloog een deel van die familie weer naar Canada om de exercitie te herhalen. Ook de andere kinderen en kleinkinderen lieten hun reislust weldra niet meer stoppen door principes zoals de reservering van het luchtruim voor vogels omdat God dat zo gewild zou hebben en stapten vliegtuig in, vliegtuig uit.

Mijn opoe leverde een achterhoede gevecht tegen een wereld in verandering, en zo doen monisten dat die lijken te hopen dat hun nazaten in een verdualiseerde wereld nog steeds het monisme zullen aanhangen. Vreemd genoeg zijn het lang niet altijd langzittende raadsleden die zich tegen het dualisme verzetten. Ook een aantal nieuwkomers keren zich nog met overtuiging tegen de moderne wereld waarin wethouders feitelijk geen deel meer uitmaken van de raadsfracties, waarin raadsprogramma's en de duale begroting hun intrede hebben gedaan en raadsleden zelf volledige verantwoordelijkheid dragen voor het proces binnen de raad. Het dualisme werkt niet, menen ze, en door er stelselmatig niet aan mee te werken vergroten ze de kans dat hun woorden bewaarheid worden; precies zoals dat bij de gemiddelde reorganisatie gebeurt.

Persoonlijk denk ik niet dat dualisme beter is dan monisme, of andersom. Wel meen ik dat beide systemen enthousiasme en inzet nodig hebben, om de kwaliteit van het politieke proces en het bereiken van ambities te waarborgen. Want de voornaamste reden dat mijn opoe rustig tegen vliegtuigen kon zijn, was dat ze er tevreden mee was om simpelweg te blijven zitten waar ze zat.

Reacties: g.vangeffen@seba.nl